

UIT DE PRACTYK

LINKSHANDIGHEID BIJ TANDARTSEN.

In de „Zahnärztliche Rundschau“ komt wekelijks voor een rubriek met vragen en antwoorden. Nu deed onlangs in die rubriek een Duitsch vader voor zijn zoon die aan de een of andere universiteit tandheelkunde studeert, de vraag of de bij die zoon bestaande linkshandigheid geen bezwaar zou zijn, behoorlijk zijn vak te leeren en later met zijn linkerhand zijn praktijk uit te oefenen. Eenige oudere praktici hebben op die vraag geantwoord en medegedeeld dat zij zelf ook linkshandig zijnde, zonder eenige moeite de praktijk linkshandig geleerd hadden uit te oefenen. Maar niemand onder die tandartsen heeft het vraagstuk der linkshandigheid wetenschappelijk toegelicht. En toch is dat als men met de hersenphysiologie vertrouwd is niet moeilijk. Van alle menschen zijn 95 % rechtshandig en 5 % linkshandig. Dat beteekent, dat als we aannemen dat er in Nederland een duizend tandartsen zijn, er daarvan een 50-tal linkshandig zijn terwijl de overige 950 dan rechtshandig zijn. 't Is dus met dit feit voor oogen de moeite waard het vraagstuk met het licht, dat de wetenschap der physiologie geeft, te belichten. En dan weten we dat onze groote hersenen bestaan uit een rechter en linkerhelft, die door een vrij smalle brug, het corpus callosum met elkander verbonden zijn. De kleine hersenen komen voor het onderhavige onderwerp niet in aanmerking omdat de functies dier kleine hersenen hoofdzakelijk verband houden met het evenwicht van den mensch en den gang. Nu bestaan de beide groote hersenhelften uit een voluminaire witte kernmassa, die bijna alleen uit geleidende fibrillen bestaat en uit een grijze schors of hemisfeer, die alleen bestaat uit zenuwcellen, zoogenaamde gangliencellen. In die grijze schors, de hemisferen liggen nu voor de geheele oppervlakte met zijn talrijke windingen en groeven of gyri de talrijke centra, de zoogen. schorsvelden, van waaruit langs centrifugaal geleidende zenuwvezels de prikkels uitgaan die de spieren der verschillende lichaamsdeelen, ook van armen, beenen, romp, van het hoofd (oog, oor, mond etc.) in

beweging brengen. Die centrifugale zenuwvezels zijn dus motorische zenuwbanen, die de prikkels van de hersenen langs medulla oblongata en door het ruggemerg naar de voorste wortels en daar weer langs naar de perifere motorische zenuwen brengen. Omgekeerd zijn er ook centrifugale zenuwvezels die prikkels van de huid en de slijmvliezen langs sensorische zenuwvezels door de achterwortels en door het ruggemerg en medulla oblongata naar de groote hersenen brengen. De zenuwvezels komen dan door eindboompjes in contact met de gangliencellen. Nu is het eigenaardige dit, dat de motorische zenuwdraden van elke hemisfeer door de medulla oblongata, het verlengde merg loopen en oversteken, dus waarin naar de andere kant in het ruggemerg en vervolgens ook verlopen naar de andere kant van de extremiteiten. De *linker* hersenschors zendt dus zijn motorische zenuwdraden door de modulla oblongata, waar ze oversteken naar de rechter ruggemerghelpt en vervolgens de rechterhand en rechterbeen in beweging brengen; de rechterhemisfeer beweegt de linker extremiteiten. Die elkander in de oblongata kruisende motorische zenuwbanen kennen we in het ruggemerg als de zoogen. pyramidebaan en de Turksche baan. De kliniek aan het ziekbed bevestigt de bovenstaande leer, want bij een apoplexie (beroerte) die neerkomt meestal op een groote bloeditstorting in een der beide hemisferen treedt altijd de verlamming op aan de andere zijde: dus bij bloeding van de linker hemisfeer een verlamming der rechterextremiteiten. Nu is het eigenaardige van de werking der beide hemisferen dit, dat de *linker*hemisfeer in haar invloed op de spierwerking aan de andere zijde der extremiteiten verre predomineert boven de rechter hemisfeer. We werken ook meer met de linker hemisfeer dan met de rechter. Dit is een aangeboren eigenschap. En dit verklaart nu duidelijk het feit dat 95 % der menschen rechtshandig zijn. Bij die 5% linkshandigen ligt nu de zaak juist omgekeerd. De linkshandige gebruikt veel meer de rechter hemisfeer; met die predomineerende rechter hemisfeer is hij geboren. Het is dus een paedagogische fout een linkshandig gebleken kind de rechtshandigheid te willen bijbrengen. Met het schrijven gelukt dit veelal wel. Maar overigens stoot men telkens op moeilijkheden, die na de bovenstaande uiteenzettingen physiologisch verklaarbaar zijn. Laat daarom ook de linkshandige tandheelkundige student of tandarts rustig zijn gang gaan. Zijn linkshandigheid is niet pathologisch; 't is alleen een aangeboren afwijking van de verreweg het meest voorkomende rechtshandigheid.

Dr. R. P. OFFRINGA,